

Тема 3. Людина на планеті Земля

**Людина – частина природи. Зв'язок
людини з природою**

Казка про світ

- *Що таке світ? – запитала маленька рибка, випускаючи від здивування бульбашки.*
- *Я плавала скрізь і я знаю, що таке світ, - відповіла риба-мати. Це просто дуже багато води.*
- *Що таке світ? – запитало свою матір біле ведмежа.*
- *Світ?! – задумалася біла ведмедиця. – Це крижані гори і крижані поля і багато води під ними. Я була скрізь і я це знаю, - зітхаючи, сказала ведмедиця.*
- *Що таке світ? – запитав метелик-малятко.*
- *Світ? Це повітря, безкінечне повітря навкруги! Ось змахуєш своїм багатоколірним крилом і летиш під променями Сонця вільно і красиво, - відповіла метелик-мати. – Так, це так. Я літала і все це бачила.*
- *А що світ для мене? – запитала маленька сніжинка, поглянувши на Сонце. Його промінчики потрапили їй в очі і вона перетворилася на сльозинку. Легкий вітерець дбайливо підхопив її листочком і там, під променями Сонця, вона прозорою хмарою піднялася високо в безкінечну путь.*
- *Так все це і є світ?! Я його ще не бачив, але обов'язково дізнаюся про нього все! – подумав маленький хлопчик, перегортаючи сторінки книжки.*

- Назвіть дійових осіб казки.
- Що є головним у їхньому житті?
- Що відбувалося зі сніжинкою?
- Хто здійснював такі перетворення у її житті?

Ми прослухали казку про мешканців планети Земля і для них необхідними умовами для життя є ... (учні продовжують думку)

Але до живої природи належить ще один персонаж - ... хлопчик. А його життя залежить від цих умов?

Мета уроку

- *навчальна:* формувати знання про людину як частину природи, уявлення про взаємозв'язок людини і природи, про зміни в природі, що виникають внаслідок природних чинників та про види господарської діяльності людини та їхній вплив на довкілля;
- *розвивальна:* удосконалювати навички вести дискусію, розвивати вміння помічати різні прояви впливу на навколишнє середовище, оцінювати його наслідки;
- *виховна:* виховувати бережне ставлення до навколишнього середовища, моральну відповідальність за збереження довкілля, виховувати прагнення досліджувати навколишній світ, почуття взаємодопомоги, толерантності.

Чи однакові умови для життя людей на всій території Землі

Біля полюсів низька температура і крига

немає умов для росту рослин і розвитку тварин, проживає
(Так, в Гренландії проживає 57 тис. осіб = чисельності 1-го маленького міста)

Екваторіальні широти отримують найбільшу кількість тепла і вологи, немає зміни сезонів року

розвинена рослинність, чисельне населення

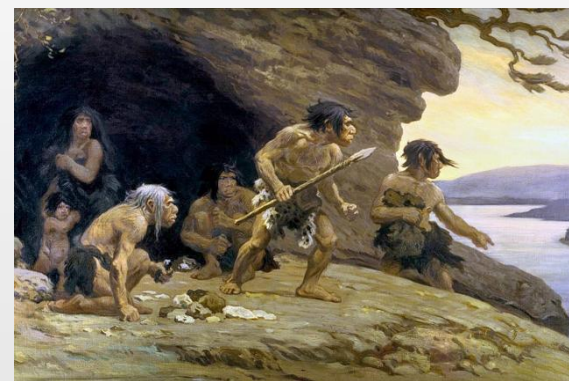
Помірні широти – помірна кількість тепла і вологи, рівний

Найкомфортніші умови, найбільше скупчення населення

Як змінювалися зв'язки людини з природою

Існування людини залежить від природних чинників

Людина – це частинка природи

Як природа змінюється під впливом людини?

Людина господарює на планеті:

- будує водосховища,
- вирубує ліси,
- осушує болота,
- прокладає дороги і тунелі,
- видобуває корисні копалини.

Наслідки господарювання людини

- Руйнує місце проживання багатьох тварин і місця зростання рослин,
- знищує організми,
- забруднює повітря, водойми, ґрунти.

Зміни у природі, спричинені діяльністю людини

Активна діяльність людини

Погіршує склад повітря

Зменшує видовий склад рослин і тварин

Знищує лісові масиви

Змінює земну поверхню

Змінює клімат

Забруднює водойми

Як природа змінюється під дією природних чинників

Усі тіла природи зазнають змін під впливом Сонця, води, вітру.

- Сонце і температура

- Довгі роки нагріває гірські породи вдень, а вночі вони охолоджуються- це спричиняє тріщини і розломи.
- Потерпає рослинний світ-у спекотні сонячні дні засихає рослинність.
- У посушливих районах гинуть тварини.
- У водоймах (ставках, малих річках) нагрівається вода до такої температури, що гине риба.
- Пересихають малі річки та джерела.

Вплив води на природу

- Руйнування гір (у тріщинах замерзає дощова вода і розширяє тріщини у породі).
- Розмиває береги морів океанів. Річок.
- Розмиває ґрунти під час сильних злив та танення снігу, зносить чорнозем і утворює яри.
- Підземні води розмивають гірські породи, що спричиняє виникненню пустот, а згодом підземних печер.

Вплив вітру на природу

- Протягом мільйонів років гірські хребти вивітрюються, стають нижчими.
- Вітри зносять ґрунт.
- Переносять пісок над поверхнею землі, формують дюни і бархани.
- Вітри- буревії ламають гілки і стовбури дерев, можуть виривати їх з коренем.
- **Зелені насадження (лісосмуги) послаблюють руйнівну силу вітру.**

Які зміни відбуваються у природі раптово

- У природі трапляються раптові зміни- це **повені**, вивердження **вулканів, землетруси**.
- Потоки розжареної вулканічної маси та густий дим над вулканом змінюють все навкруги. На прилеглих територіях гинуть рослини та тварини.

Наслідки землетрусів

- У місцях землетрусів земна поверхня піднімається, опускається, вигинається, тріскається, тобто змінюється її форма.

Небезпечні повені

Узагальнення

- Чим людина відрізняється від інших живих організмів?
- За багато років свого існування людина припустилася багатьох помилок. Але, знаючи закони природи, що ми можемо зробити з вирубаним лісом, забрудненими водами і повітрям?
- Чи можна сказати, що людина , впливаючи на природу, впливає на саму себе?

Задумайся, людино!

- Чи можеш ти сказати світу
Я - господар на землі.
Так, скажеш ти
Але ж то - ні.
Що робиш ти? Господарюєш?
Ні, навколо себе все руйнуєш.
Ти – чисту річку забруднив,
Довкілля нафтою залив,
Рослинка дихати не може
І їй ніхто ж не допоможе.
Тварина вже від нас тікає
Бо жити хоче, а вмирає.
Так з кожним роком вид зникає,
А час тихесенько спливає.
Чи зупинився ти?
Ні, ти все будуєш
Заводи, фабрики купуєш,
Нафту, газ видобуваєш,
Але як гадаєш
Чи завжди так буде?
Чи матінка природа це забуде?
Що знищив, зруйнував - ти відбудуєш?
То ж поміркуй, чи добре ти господарюєш.

Домашнє завдання

- §45 опрацювати,
- підготувати усні відповіді на питання с.177-178
- **Зворотній зв'язок:**
- освітня платформа **Human** або ел. пошта valentinakapusta55@gmail.com

Використані ресурси

- <https://naurok.com.ua/prezentaciya-lyudina----chastina-priodi-zv-yazok-lyudini-z-prirodoyu-170599.html>